

Cümle Bilgisi

★ Belli bir kurala göre sıralanmış, bir duyguyu, düşüncüyü, dileği ya da isteği tam olarak anlatan sözcük ya da sözcük gruplarına **cümle (tümce)** denir.

★ Sözcüğün veya sözcük gruplarının cümle olabilmesi için en az bir sözcüğün iş veya oluş bildiren kelime olması yani **eylem** olması gerekir.

Örnekler:

- Bugün Esra'yı okulda → Cümle değil X
- Akşam kitap okudum → Cümle ✓
Eylem
- Büyüyorum → Cümle ✓
Eylem

Cümle Türleri

Anlamlarına Göre
Cümleler

- Olumlu Cümle
- Olumsuz Cümle
- Soru Cümlesi
- Ünlem Cümlesi
- Sebep - Sonuç Cümleleri
- Amaç - Sonuç Cümleleri
- Karşılaştırma Cümleleri

Kelimelerin Dizilişine
Cümleler

- Kurallı Cümle
- Devrik Cümle

Kelimelerin Dizilişine Göre Cümleler

Kurallı (Düz) Cümle:

★ Eylemi (yargısı) cümlelerin sonunda olan cümlelere **kurallı cümle** denir.

→ Öğrenciler geziye gittiler.
Eylem

→ Evin anahtarını ben aldım.
Eylem

→ Bu yıl sınıfı geçtim.
Eylem

→ Kardeşim derslerinde çok başarılıdır.
Eylem

Devrik (Kuralsız) Cümle

★ Eylemi (yargısı) cümlelerin sonunda bulunmayan cümlelere **devrik cümle** denir.

→ Gittiler geziye öğrenciler.
Eylem

→ Ben aldım evin anahtarını
Eylem

→ Sınıfı geçtim bu yıl.
Eylem

→ Kardeşim çok başarılıdır derslerinde.
Eylem

Anlamlarına Göre Cümleler

Olumlu Cümle:

★ Bir eylemin gerçekleştiğini ya da gerçekleşeceğini ifade eden cümlelere **olumlu cümle** denir.

- Koşu yarışmasında birinci olduk.
- Bu gülleri senin için aldım.
- Çalışan emeğinin karşılığını alır.

Olumsuz Cümle:

★ Bir eylemin gerçekleşmediğini ya da gerçekleşmeyeceğini ifade eden cümlelere **olumsuz cümle** denir.

! Olumlu bir cümleyi olumsuz yapan şeylerden biri, **"-ma, -me"** olumsuz ekleridir.

! "Yok , değil " gibi sözcükler ya da
"-siz" eki de bir cümleye olumsuzluk
anlamı verir.

→ Yarın maç **yok**.

→ Bugün hava güzel **değil**.

→ Bu yemek tuz**suz**.

Soru Cümlesi

★ İçinde soru anlamı bulunan cümlelere
soru cümlesi denir.

! "ne , nerede , nereye , ne zaman , niçin , nasıl ,
neden , kim , hangi , ne kadar , kaç , kaçını " gibi
soru sözcüklerinin kullanıldığı cümlelere **soru**
cümleleri denir.

! Soru sözcükleri dışında "mı , mi , mu , mü"
soru ekleriyle de soru cümlesi oluşturulabilir.

Ünlem Cümlesi

★ Sevgi, şaşma, sevinç, hayret, seslenme, coşkunluk gibi duyguları ifade eden cümlelere **ünlem cümlesi** denir.

→ Eyvah!

→ Yaşasın cumhuriyet!

→ Sus, sakın konuşma!

Sebep - Sonuç Cümleleri

★ Bir işin **neden** yapıldığını, bir durumun **neden** gerçekleştiğini, bir olayın **neden** olduğunu anlatan cümlelere **sebep - sonuç (neden - sonuç)** cümleleri denir.

! Sebep - sonuç cümleleri "neden?" sorusuna yanıt verir.

! Bu cümlelerin oluşabilmesi için "çünkü, dolayı, bu yüzden, için" sözcüklerine ihtiyaç duyarız.

- Sağlarını hastırmek icin kuaföre gitti.
amaç sonuç
- Zayıflamak icin diyet yaptı.
amaç sonuç

UNUTMA!!

Fark ettin mi, "icin" sözcüğü hem sebep-sonuç hem de amaç-sonuç cümlelerinde kullanıma çıkar.

→ Okan, çok çalıştığı için başarılı oldu.
(Okan'ın başarılı olma sebebi çok çalışmasıdır.)

→ Okan, başarılı olmak için çok çalıştı.
(Okan, başarılı olmak amacıyla çok çalışmıştır.)

Karşılaştırma Cümleleri

★ Varlıkların , kavramların ya da durumların benzer veya farklı yönlerini kıyaslayan cümlelere **karşılaştırma cümleleri** denir.

! UNUTMA !

Karşılaştırma cümlelerinde "**daha , en, gibi, kadar**" gibi sözcüklere yer verildiğini unutma!

- Hava bugün güne göre oldukça serin.
- Babam eve annemden daha yorgun geliyor.